

Szívműtétem szívből jövő története

A NAGY UTAZÁSOM LÉT ÉS NEMLÉT KÖZÖTT

JÖTTEM, LÁTTAM, GYŐZTÜNK!!!

Sokáig gondolkoztam, kronológiailag milyen sorrendben írjam a történeteket, végétől visszafelé vagy az elejéről szépen haladva... Döntöttem. Ahogy az érzelmeim diktálják!

Előzmény:

Évek óta jártunk a kardiológushoz, Bartha doktornőhöz. Nem vettem komolyan semennyire a helyzetem. Az ilyen napok kellemesen teltek. Édesanyámmal beszélgettem, játszottam a várakozási időben és mikor végeztünk, megebédeltünk valahol. A doktornő - a beteg ki van szolgáltatva az orvosnak - minden alkalommal elmondta: *„Még várhatunk! A múlt héten is elvesztettünk egy fiataalt. Későn jött!”* Anyát sokkolták ezek a szavak, én mosolyogtam. Nem fogtam fel tragikusan. Úszom, futok, tanulok, minek ez az ellenőrizgetés?

Nyolcadikos koromban javasolta már a doktornő az operációt. *„Jobb előbb..., nehogy késő legyen!”* Vártunk.

Évente mentünk továbbra is ellenőrzésre. Itt olyan sokan vannak, hogy egyszerű földi halandó azt elképzelni sem tudja. Én pici koromban is nyugodtan, szépen várakoztam.

Elkezdtem a főiskolát. Másodikos koromban (februárban) eldöntötték NINCS TOVÁBB! Néhány hónap, esetleg év - ha szerencsém van. Annyit tágult az aortám 1 év alatt, amennyit összesen nem a húsz évben. Negyedévente figyeltek - bármelyik pillanatban el tudjanak „kapni”. Ekkor már tényleg gondjaim lettek, de magamban tartottam.

Nyitott szemmel közlekedtem a világban. Megtanultam másokra odafigyelni (meghallani a kimondatlan szavakat is). Rájöttem, hogy tényleg LEHETNE ROSSZABB! Mit panaszkodom? Reggel „benyalom” a kontaktlencsém, este „kinyalom”, évente egy napot töltök a szemklinikán, egy napot a Városmajori Ér- és Szívsebészeti Klinika kardiológiáján.

Megismertem a szívsebészem. Szabolcs Tanár Urat. Első pillanatban megbíztam Benne feltétel nélkül. Nagyon kevés ilyen ember van a Földön! Határozott és erőt sugároz a megjelenése, tekintete. Kérdezte, szeretnék-e gyereket... IGEN! (Ugyan, most még nincs apa jelölt, de a LEHETŐSÉGET nem szeretném elzárni magam elől.) Újabb műtétre lesz szükség később. NEM BAJ! Így döntöttem. Ilyen kérdések eldöntésében tanácsot nem tud és nem is

adhat más, egy „kívülálló”. Nem biztos, hogy ÉRETT voltam ehhez a döntéshez (nem volt más választásom). Ha nem lehetne gyermekem, nem érezném NŐNEK magam, meg az életnek is adósa maradnék. Ezt ott és akkor felmértem.

Mi értelme az egésznek?... ha nem élhetek tovább nőként... Támogatott Doktor Úr a döntésemben. Biológiai anyagot szerzett be. Harcolt, nem egyszerű egy ilyen „kibulizni” OEP-től. Amikor először találkoztunk - félve néztem farkasszemet Vele. A sírás környékezett. Rám szólt: *„Élje vidáman napjait, mint ahogyan a többi fiatal is teszi! Nem kell elkeseredni.”* Nehéz szívvel jöttünk el.

Anyu elkeseredett a kórház kertjében. Nekem pedig ettől büntudatom lett. Nyugtattam: „ANYU, EZT TUDTUK, CSAK HÁRÍTOTTUK MAGUNKTÓL. GYERE, SÉTÁLJUNK EGYET A MARGITSZIGETEN!”

Majd valamikor júliusban hívnak... Azért nem volt egyszerű a VÁRAKOZÁS. Minden cselekedetemet, gondolatomat meghatározta. Július 13-án megszólalt: *„Csilla Édesanyjával beszélek?”* Mondtam, én maga vagyok a Csilla. *„Legyen erős, kapaszkodjon meg, holnap kéne bejönnie 8h-ra, rengeteg vizsgálatot kért Tanár Úr, ez azért egy nem semmi dolog.”* Pakolás (a táskába pizsamák kerültek fürdőruhák helyett). Reggel elindultunk (Nővérem is jött). Vérvétel, ujjam szúrása (véralvadási vizsgálat), vizelet, VÁRAKOZÁS... Társalogtam és eközben NYUGALOM szállt meg. Fantasztikus érzés kerített hatalmába! Beszélgettem egy 50 év körüli férfivel: novemberben volt szívátültetése (gyógyszer beállításra jött), teljesen jól nézett ki, VIDÁM volt – sokszor eszembe jutott ez a beszélgetés - 37 éves férfi maszkban: két hete volt szintén szívátültetése, olyan „édes” volt..., jött-ment, leült, nevetett, teljes harci díszben.

Én is ilyen szeretnék műtét után lenni!!! Bárcsak! Csak LELKI ERŐM lenne!!!
De, lesz!!!...

Így indult a történetem...

július 17.: hétfő

8h-ra érkeztünk a Városmajori Klinikára (szívműtétre), picit rossz érzés volt... saját lábamon. Meg kellett magammal beszélnem, erre SZÜKSÉG van, mivel csodás életkilátásokkal kecsegtettek előtte – maximum még 5 év! Balázs - sorstársam már a műtőben. 2,5 órás műtete volt, Szabolcs Tanár Úr végezte szintén. Kitolták a műtűből és az Édesapja elkezdett zokogni örömeiben, megpuszítottam, Édesanyját is. Ígérték, hogy nagyon szurkolnak nekem holnap...

Vizsgálatok, vizsgálatok hátán... Délben még kaptam egy tányér levest, aztán semmit, csak folyadékot! Elfoglaltam az ágyam. Csendes, nyugodt hely, udvarra néző ablakkal és egy hallássérült névivel. „Ezen is túl leszünk!” - bátorítottam magam! Kiültünk a kertbe Szüleimmel, „befutott” Nővérkém is - lényegtelen dolgok kerültek szóba. Mi lesz, hogy lesz, műtét stb. - ezeket szándékosan kerültük, anélkül, hogy megbeszéltük volna. (Kikapcsoltam a telefonom - senkire nem voltam kíváncsi, főleg nem a sajnálkozásra, sópánkodásra...) Estig üldögéltünk. Megkértem a családom (főleg a Nővérem), hogy egyenek ishlet és igyanak Fanta narancsot, mikor műtenek. Ezek ugyanis a kedvenceim. Menjenek el a kórházból. Mondta, hogy legyek nyugodt, a „Kicsiket” (Szülők) bízzam Rá, gondjukat viseli.

Beöltözve

Felkeresett Szabolcs Tanár Úr. Kérdezte, van-e valami kérdésem. Nincs. Szüleimhez fordult: Magyarországon, ilyen műtétet (ezekkel az anyagokkal) még nem végeztek, de ne féljenek, „itt nincs alternatíva - sikerülnie kell”, a szívem két helyen kell bemetszeni – falon lévő képeken türelmesen magyarázott. Azt is elmondta, hogy a halálozási arány 2-3 %. Nagyot nyeltem... Tisztában voltam ezzel! Felesleges volt megemlítenie... Kérdés van-e? Csak a fejemet ráztam, nem volt.

Jött egy fiatal férfi (ápoló) - talán 2 évvel lehetett nálam idősebb - borotvával a kezében, mondta, hogy le kell borotválnia az ágyékom (kanült fognak beültetni). Egy pillanat az egész csupán. Neki ez NAGYON kellemetlen, inkább csináljam meg én. Megérintettem a karját és kértem, egyedül ne hagyjon egy borotvával – „életveszélyes”, megvágom magam véletlenül, nem kéne pont műtét előtt... Nagyon zavarban volt. Túlestünk rajta. Aztán elszaladt – vörösödve. Este felkeresett az aneszteziológus (Matkó Ida Doktornő). Négyszemközt társalogtunk. Kérdésem, óhajom, sóhajom, kívánságom van-e? Válaszoltam...: mi az a tubus? mi fog velem történni? Jött a válasz: mindent elmondok szép sorjában, egyéb kérdés? „**Tartok az altatástól**, nehogy felébredjek műtét közben, mert akkor rögtön meghalok” – kémiából nem jeleskedtem sohasem. „Én meg FÉLEK tőle!” – felelte. Ettől bátrabb lettem. Elkezdte, hogy egy marfanos embernek szerinte ne legyen gyereke - örökítheti, aztán így jár, mint én... A szemébe néztem: „*Doktornő, ez egyáltalán nem egy hatalmas tragédia (műtét előtt 12 órával voltam ennyire optimista), ép az elmém, jövők-megyék, Anyukám is marfanos és Nála precízebb, pontosabb, életszeretőbb ember ezen a világon nincs! Boldog leszek, ha gyarapíthatom a marfanosak táborát!* És még hozzátettem: van egy Nővérem, Aki nem „beteg”... Nekem is lehet egy ilyen gyerkőcöm! Megenyhült irányomba, szeretettel nézett rám. (Talán meg akart róla győződni, tisztában vagyok döntésem súlyával.) Mesélt az életéről, kicsi babákat is altatott. Eloszlatta félelmeim. Semmi gond nem lesz, nem lehet, felébredni sem fogok! Majd jött a kérdés: Éjszakára kérek nyugtatót, altatót? DEHOGY!!! Attól ideges lennék..., fogok tudni éjszaka durmolni. Azt mondta, altatót adna mégis, akkor legyen egy fél... Hiába próbáltam erről a tervéről lebeszélni! Nem sikerült. Jó, fél altató...

Este 10h (Szüleim elmentek): beöntés, na ettől viszolyogtam, jobban tartottam tőle, mint magától a műtéttől. Beláttam, kell és kész, mese nincs... 1 liter vizet „nyomtak” belém, iszonyúan fáj a hasam, összegörnyedtem... Átvészelttem ezt is!!! Zuhanyozás, fogmosás, mellkas, torok fertőtlenítése (öblögetés), elalvás...

július 18.: kedd

hajnali 3h-kor keltem a telefonom ébresztőórájára: rohantam tisztálkodni.

reggel 5h - levetköztem meztelenre, kaptam egy „angyalka” ruhát, belebújtam, ültem az ágyam szélén, lóbáltam a lábaim, eközben nem gondoltam semmire. **Semmire!!!** Megérkeztek Szüleim, Nővérem és Zoli - Ápoló csodálkozott: „*Maguk, hogy kerültek ide? 7h-ig senki nem jöhet fel!*” A családom nem ismer lehetetlent. Felfedezték a mentőbejáratot és az alagsort (ott is van lift - kikerülve ezáltal a portát). Meglepődtek, hogy én már fürödtem. Simogattak.

reggel 6h - jött Nővérke és adott egy injekciót, majd mosolyogva mondta: „*Szép álmokat!*” Gondoltam, addig leszek ébren (tudatomnál), ameddig én szeretném. Ott volt velem állandóan valaki. Zoli is bejött egy ölelésre és egy puszira. Nem éreztem semmit, nevetgéltem „természetellenesen” – ezzel jellemezték később, akik látták. Anyu bevetette a varázsmondatot. „*Gondolj arra, bogaram, mikor ültünk itt a parkban és tanultuk a kémiát. Mit is?*” Addíciós egyenleteket - vágtam rá (nem biztos, hogy az volt).

reggel 8h - Jöttek értem. Rámásztam magamtól az ágyra és mosolyogtam, pedig félttem (emlékszem). Anyu megszorította a kezem, Zsuzsi megpuszilt, Apa és Zoli a folyosón vártak. Nem láttam szinte semmit, nem volt benn a „szemem”. Szaladtak Szüleim, addig, ameddig csak lehetett - a csapóajtóig: „**Szia!**” - így búcsúztunk és Anya megszorította a kezem – átruházta rám minden erejét, energiáját ezzel a szorítással.

Tologattak, hosszú folyosókon - liftben. **MŰTŐK** feliratot még kontaktlencse nélkül is láttam. Reszketni kezdtem. Átemeltek egy másik ágyra, azzal toltak a műtőbe, majd még egyszer emeltek a hideg műtőasztalra. Néztem a nagy fehér, vakító lámpát és bátornak éreztem magam... Hatan tevékenykedtek körülöttem. Ki kellett nyújtani oldalra karjaim. Leszíjzták. Jött az altatóorvosom. „Hogy vagyunk, hogy vagyunk?” Soha jobban - válaszoltam enyhén remegve. Mondta az egyik asszisztensnek, hogy a kislánynak nagyon rossz a szeme, ragasszák le (rátapasztottak egy hosszúkás vizes géz darabkát) Odajött Matkó Doktornő: „*Csilla, most elalszunk, (Te jó ég! Ő is?) itt ez a maszk, lélegezz belőle mélyeket, ha elalszol, rád tesszük, oké?*” Bólintottam. Olyan kellemes... oxigén dús, mintha egy erdőben, fák között sétálnék - erre gondoltam és számoltam: egy, kettő... **se kép, se hang ezután...**

Műtét napja (délután, éjszaka)

A műtét 6 és fél órát tartott. Nem kevés! Szüleimnek több volt szerintem, mint nekem... Unokatestvéremtől (Bencétől) kaptam egy sms-t az „akció” előtti napon: *„Mivel alvás közben nem tudsz igazulni, ezt majd megteesszük mi helyetted.”*

Anyu, Zsuzsi szótlanul ültek a műtő előtt, Apa egy kicsit távolabb Tőlük... (nehezen bírják a férfiak a tehetetlenséget tapasztalatom szerint). 13h körül megérkezett Nagynéném és Nagybátyám. Anyut próbálták etetni, itatni. Édesanyám Rájuk nézett kérően, ha már itt vannak, eljöttek, legyenek csendben és hagyják Őt békén. Iszonyú a várakozás – amikor szeretnénk segíteni, mégsem tehetjük, mert nem TUDJUK tenni. 14h 45 perckor jelentem meg a folyosón gurulós ágyon - semmit nem éreztem a külvilágból, bár az altatóorvosom azt mondta Anyáéknak, magamnál vagyok és estig fogok aludni. Menjenek haza és jöjjenek vissza akkor, persze jobb lenne, ha másnap jönnének csak. Tanár Úr kimondta a bűvös mondatot: **”BÉKE VAN!”**

Megnyugodtak a kedélyek. Tanár Úr hazament - stabil az állapotom, alszom szépen, már semmi nem fog történni. (Ezen a napon egyedül engem műtött - még előző napon célzott rá: „ez egy hatalmas beavatkozás, persze baj nem lehet”...)

Esti órákban - keringés összeomlás, koszorúér görcs, vérnyomás esése, vese leállása, bal kamra funkciójának csökkenése - fogalma sem volt senkinek, mi lesz... Az ügyeletes Doktornő pánikba esett. Saját bevallása szerint is, nem tudta, mit tegyen. Visszahívták Operatőröm, Aki rohant. (Ilyen a formám - galibát okozok csak mindenki életében, ha az intenzíven vagyok, akkor is.) Egy nénitől tudtam meg, Aki az intenzíven feküdt, nagy volt a pánik, de MINDENKI mellettem állt, segített, ahogy csak tudott.

Vannak emlékképeim (szeretnék erről MOST legutoljára gondolni és örökre eltemetni magamban) - (féltem az altatástól, műtét közbeni felébredéstől...)
Erre, egyszer csak érzékelem, hogy lepedőnél fogva húznak át, egyik ágyról a másikra. Megijedtem! Ez még a műtét lenne? Éreztem körülöttem a pánikot: „25 a vérnyomása, üssük ki” - ezután semmi..., szólni szerettem volna – még élek!

Egyszer csak ismét tisztává vált minden: előttem állt Tanár Úr és nézte a monitorokat: „*este 10 óra, hívjuk be Anyukáját*” Nem értettem... Eddig tarthatott vajon a beavatkozás? Mit keres itt Anyu, miért van itt az orvos, hol vagyok (úgy gondoltam, még a műtőben, pedig már az intenzív osztályon – később megtudtam)??? A tubustól beszélni nem tudtam, öklendeztem. Ismét semmi... (Mintha hallottam volna Anyu hangját: „*Kicsikém, adtam hangyatojást a teknősnek*” - keveredhettek bennem a napok, ugyanis erről néhány nappal később volt szó.) Anya mesélte: simogatta a lábam, mivel mindenütt máshol csövek lógtak ki belőlem: „*Túl vagy rajta, büszkék vagyunk rád.*” Ez is jellemző az életemre - akkor dicsérnek kizárólag, ha nem vagyok eszméletemnél...

Szüleim kaphattak egy kisebb szívinfarktust azon az estén, mikor visszajöttek 21h körül, jó hírekért. Azt gondolták, engem nem láthatnak ugyan, de valaki majd csak mond valamit... Rémisztő volt, portást kérték, engedje fel őket, ma operálták a lányukat, mire portás úr: „Csillát?” Egy pillanatig sem volt ez Nekik gyanús... felértek és tárva nyitva találták az ajtót, kijött egy ápoló és gyorsan becsukta egyetlen hang nélkül. Becsengettek, kinézett egy férfi: „Ne haragudjanak, semmit nem mondhatok, majd jön az orvos és Ő elmond mindent.” Érezhették, baj van: „Bent van Csilla?” Jött a gyors felelet: „Ezt sem mondhatom meg!” - az ajtó becsukódott. Leültek egymás mellé a folyosón és egyetlen árva szót sem szóltak egymáshoz... Apa később elárulta, arra gondolt már nem is élek, de rettenetesen bízott bennem, „kismacskájában”... 20-25 perc, egyszer csak ágy nyikorgását hallották, rajta feküdtem, karom rendezetlenül lógott, hajam szétterülve, lélegeztettek. Összenéztek: „Legalább él, mindegy mi lesz, illetve mi van...” Közeledett a jellegzetes, határozott lépteivel Szabolcs Tanár Úr, megfogta Anyu karját, bevezette hozzám, előtte megkérte, nehogy véletlenül sírjon, az MOST rosszat tenne nekem. Anyu, ha akart volna sem tud sírni... Félt és bizonytalan volt... Később a folyosón „vallott” nekik az orvos: „Nem tudom ezt mivel magyarázni, le volt gyengülve a szíve és kapott egy erős billentyűt, nem volt képes a kamra nyitogatni, adtunk gyógyszereket, szíverősítőket, melyekre ragyogóan reagált, jelen pillanatban 10%-os a bal kamrájának működése, több a semminél...” Egyszer csak betoppant Nővérkém és Zoli. Apa elindult haza. Anyu nem akart mozdulni, ült hangtalanul a kávéautomata mellett - Zsuzsi felismerte, most nem KELL beszélnie, ritkán marad csendben alaphelyzetben. 0h 30 perckor feljött a portás és kérte Őket: „menjenek el innen, zavarják a kórház működését.” Anyu nézett rá és egy szót sem értett: Ő? Ugyan mivel zavarja itt bárkit is? Zoli lekísérte portás bácsit és lecsillapította. Aztán Édesanyám is úgy gondolta, tényleg haza kellene menni – reggel korán jön. Mielőtt kilépett volna a kapun, elnézést kérve elköszönt a portástól a következőkkel: „Nézze uram, azt kívánom magának, soha senki ne zavarja nálam jobban a kórház működését!”

Két hétig próbálkozott Édesanyámat kibékíteni - lehetetlen vállalkozás, ha egyszer valaki rossz fát tesz Nála a tűzre - „asszonyom, én nyugtalanul alszom, jobban van a kedves, kicsi lánya stb.” Mire Anyu: „aludjon békésen, nyugodtan, de azt hiszem, nekünk barátkoznunk ezután nem kell”.

Életemben TALÁN nem volt még ilyen „hosszú” napom és küzdelmes, amiről mit sem sejtettem, legalábbis tudatosan nem! (Műtét előtt, esküszöm, fel sem merült bennem, hogy meghalhatok... Szeretek élni!)

Szerettem volna még jókat enni.

Nagyon sok szép dolog történt velem, ami erőt adott. Szerettem volna még jókat enni, sokat úszni, olvasni kedvenc könyveimet, de mindez hirtelen olyan távolinak tűnt.

„Megébredés” az intenzív osztályon

Hajnali 3h - ez az időpont a két hét kórházi tartózkodásom alatt sokszor szerepelt az életemben, pontban ekkor ébredtem mindig, feltéve ha sikerült elaludnom. Így történt ez az altatás után is. Rögtön tudtam hol vagyok, miért, mi történt. Fuldokoltam (mint egy partra vetett hal), hányinger és szomjúság... Odajött Krisztián (ápoló), Ő egy kulcsfigura – lelket öntött mindenkibe. Általában az intenzíven egy ápolóhoz egy-két beteg tartozik. Krisztián felügyelt rám éjjelente. Odajött és kérdezte, van-e valami problémám. HÁT, VOLT! Hevesen bólogattam (beszélni nem lehetett a számban lévő tubustól) Kérdezte: fázom, rosszul érzem magam, fájdalmam vagy melegem van - azt hittem, **SOHA** nem találja ki, mi a gondom. Folyamatosan ráztam a fejem... Kis idő elteltével rátapintott a lényegre – „*Á, szomjas vagy!*” Örömben azt sem tudtam sírjak vagy nevessek. Mire Ő: **LEGYINTETT** „*Az nem nagy probléma, hajnali 3h, reggel jön a doktornő és extubál, okés?*” És esküszöm, elment... Sírtam volna, ha tudok! De a hányinger ezt nem tette lehetővé. Reggel? Soha nem lesz reggel!!! Sötét volt még. Semmit nem láttam, csupán éreztem a monitorok kattogását, fényeit. Mellettem feküdt Balázs (marfanos fiú). Kíváncsiskodott Krisztián, ismerjük talán egymást? Mindketten, olyan fiatalok vagyunk még... **(Csak ezt ne!!!)** Balázs elkezdett hozzám beszélni, mint egy hülyéhez: „*Szia Csilla! Emlékszel rám? Együtt voltunk a vizsgálatokon és én már jól vagyok!*” **TE SZERENCSES** gondoltam, mivel beszélni képtelen voltam... Rájöttem, ha csendben kéne **ÖRÖKRE** maradnom - meghalnék! „*Milyen kicsi a világ! 4h aludjatok még gyerekek*” Hogyan aludjak? Végem lesz, mielőtt felkel a Nap.

Aztán **CSODÁK CSODÁJÁRA** mégis reggel lett. Megérkezett az ügyeletes Doktornő. „*Hogy vagy madaram?*” Háborgott a lelkem... Miért kérdeznek, ha tudják, úgysem felelhetek... „*Tudom, tudom kicsim, rossz az a tubus, de szépen tudsz már egyedül is lélegezni - ezt mutatják a monitorok, 6h van, mindjárt jövök és kiszedem ezt a csúnya csövet belőled, de előtte lezuhanyozom, majd sietek miattad, rendben?*” Simogatott és eltávozott... Tényleg elkezdtem sírni, mint egy ovis. Jött és ment.

Arra gondoltam, **MEGHALTAM** és a pokolba jutottam...

Intenzív osztály - első nap, mely ÖRÖKKÉVALÓSÁGNAK tűnt

VÉGRE, valahára eltávolította Doktornő a torkomból a csövet. (6h 40 perckor - 40 perc kellett a zuhanyzáshoz! Hurrá!) Semmit nem éreztem, de húzták - húzták ki belőlem. Hát ennek hol a vége? Hol fért el ez bennem? A talpamig leérhetett. Tájékoztattak, semmi pánik, ha nem tudok rögtön megszólalni. NORMÁLIS! Csak nem nálam... AZONNAL beszéltem, Krisztiánra néztem vágyakozva, könyörögve: „*Szomjas vagyok, kérek szépen vizet!*” HOHÓÓÓÓ, hát nem úgy van ez! Majd két óra múlva és rám tettek egy maszkot. Őszinte leszek... ha nem látták leszedtem magamról, de kivétel nélkül MINDIG lebuktam! (Sírásokat leszámítva úgy érzem, hősiezen viselkedtem!)

7h - Krisztián „lépett”, jött Móni nővér. Nagyon megszeretett, néha (lopva) adott egy-egy puszit a homlokomra, próbált nevetetni (nem túl sok sikerrel). Kérdezte, miért fekszem ennyire RIADTAN, a hatalmas szemeimmel, úgy mint egy törött szárnyú kismadár. (Inkább nem fárasztottam, sem Őt, sem magam a válasszal: SEMMIT NEM LÁTOK, ŐT IS ALIG!!! FÉLEK... és a hátamon kell feküdnöm, amit a legkevésbé sem szeretek! - ez volt az igazság.)

Megérkezett Szabolcs Tanár Úr (az életem köszönhetem Neki, ezt már akkor is (sejtettem). Mobil a kezében, figyelte a monitorom: „***Igen, igen, ez is jó érték, meg az is, magas kicsit a pulzus... és talán már mosolyogni is tud (leszedte rólam a maszkot, mosolyogtam Rá a könnyeimen keresztül), jéééééé, tud... Nagyszerű! A Nejem érdeklődött!***” - ahogy jött, úgy ment... megnézte a többi beteget is. Majd visszakanyarodott hozzám: „***ja, ha még egyszer ránk ijesztesz, úgy, mint este, ÖSSZEVERLEK!***” (Nem nagyon értettem..., halvány képeim voltak az estéről.) „Jó!” - válaszoltam és közben arra gondoltam: nekem tényleg már csak az hiányozna, egy alapos verés! Kezdett mindenem fájni...

Picit elbóbiskoltam - eközben Balázst levitték az osztályra.

Mire felébredtem egy néni feküdt mellettem - műtét után (szájában tubussal), próbáltam nem Rá nézni... ÚGYSEM LÁTTAM!

9h - jött Móni: „*Csilluska hoztam vizet, kettő kortyot ihatsz!*” (Csak titokban mondom 4 lett belőle!) Életemben még ennyiszor nem becézgettek, mint a RÉM helyen 6 napig.

Egész nap nem ehettem semmit (vizet 4 decit ihattam). Szörnyen ÉHES voltam!!! Hangosan korgott a gyomrom.

Altatóorvosom is meglátogatott, simogatta a karom: „*Na, ugye, semmi baj nem lett, te nagylány! Örülj, hogy itt vagy, kint iszonyú meleg van.*”

Dél körül jött a Doktornő: „*ez most nagyon kellemetlen lesz, drágaságom, eltávolítom a mellkasodból a csöveket, fájni fog.*” Már olyan mindegy... A két hét bent tartózkodásom alatt, való igaz, ez volt a legkellemetlenebb művelet, utána megkönnyebbültem, még a légzés is könnyebben ment...

Délután érkeztek Szüleim. Mosolyogtam (Móni előtte letörölte a könnyeim: „ne má', azt akarod, hogy így lássanak?” Nem, valóban nem akartam... ERŐS TIGRIS VAGYOK ÉN! Mondtam Nekik, ha valamennyire szeretnek, ételt hozzanak, de sokat. Hiába! Ezen a napon NEM LEHET... (Intenzívre különben sem lehet semmit bevinni.) Elmesélték a „történeteket”, megéreztem, hogy nem mindent és nem úgy mondtak, ahogy volt..., de Rájuk hagytam. Egyre jobban vagyok és ez a lényeg! (Érdekes, az emberben TÉNYLEG működik az életben maradási vágy, ösztön!)

Este 7h - Krisztián jött megint örködni felettem. „*Édes Csillagvirág, meg vagyunk, meg vagyunk?*” Kértem altatót, mert azt egyből felmértem, itt aludni 1 percet sem fogok magamtól... Kaptam, éberebb lettem tőle, mint valaha EDDIGI ÉLETEMBEN voltam... Vizsgaidőszakban milyen JÓL jönne!

„*Aludjál, kicsim, az Isten áldjon meg!*” (25 év körüli Krisztián) Nem normális - méltatlankodtam magamban. NEM TUDOK ALUDNI! Villognak a szemembe a fények, megvakulok ezektől... Elhúzta a függönyt, aztán visszahúzta: „*így nem látlak!*” Kértem az éjszaka kellős közepén inni - már normális mennyiséget kaphattam, BOLDOGAN kortyoltam. Az összes visszajött..., megemelte az ágyam támláját és rám parancsolt: „*köhögjél!*” Itt mindent vezényszóra kellett, lehetett csak csinálni... 4 órát krákoztam.

VÉGRE 5h - mosdatás (2 nap múlva kezdett zavarni, végül is teljesen meztelen vagyok és egy férfi...), az első napon ennek semmi jelentősége nincs! Nem nőként gondoltam magamra (hanem, megkínzott állatként), ápolómra pedig, úgy, mint egy állatidomárra...

Ágyneműhúzás - álmomban se jöjjön elő!!! Szólt az egyik kollégájának és ketten csinálták, miközben én feküdtem az ágyban... lepedő cseréje... összevissza forgattak, oldalra kellett pördülni (csövekkel, kettévágott mellkassal, fájdalommal). Sírtam (mint általában)... és remegtem, annyira fáztam. Jött ápolóm hangja, nyugtatóként: „*tudom, tudom, tündérem, kellemetlen, mindjárt végzek!*”

Reggeli - VIRSLI, két és fél nap után, kímélő ételként. Szerintem, még egy egészséges ember gyomrának is megterhelő. 2 falatot nyeltem és az sem ment le... Teát viszont kaptam, örültem. **Eltelt egy nap...**

Élet az intenzív osztályon

Sokszor úgy éreztem, ez egy átmeneti hely az ÉLET és a HALÁL között. Most elválnak, „melyikünk” az erősebb. Eleve előnyben érezhettem magam - kedves és még kedvesebb ápolók, nővérek álltak készenlétben, felkészülve akár a harcra...

Ennél rosszabb nem lehet... (jó, módosítom, ha elveszítenék egy családtagom vagy akit nagyon szeretek), de azokon a napokon úgy véltem, NINCS ENNÉL ROSSZABB.

Olykor mindenkit a pokolba kívántam... az egy hét folyamán – bevallom.

Sírás - halkán, magamban – folyamatosan csorgott a könnyem – úgy érzem, nem is maradt! 4 nap után kisebesedett a szemem sarka.

Marika néni - (Aki mellettem feküdt), miután eltávolították Belőle a tubust, felém fordult: „*Tudod Angyalkám, miért döntöttem a műtét mellett? 68 éves vagyok - eleget éltem, de, LÁTNI AKAROM, ahogy felcseperednek a dédunokáim!!! Miattuk vállaltam. 8, 7 és 1,5 évesek, annyira aranyos a másfél éves Bori baba! Tiszta szívemből kívánom, Neked is legyen családod, gyermekeid!*” Ez a szívembe mart – elkezdett még JOBBAN fájni... **Danika - képzeletbeli gyerekem** - én **Miatta vállaltam, sőt, ha kell a következő műtétet is végigcsinálom (kevesebb sírással)**. Sokat mesélt a családjáról, gyerekeiről, unokáiról, dédunokáiról, Férfjáról - 50 éve házasok - kérdeztem, mi a recept, ha egyáltalán létezik erre? „*Anyukám, a SZERETET, érted? Szerelmes az ember bárkibe, bármikor lehet, a SZERETET egészen más... Első baba születése után – fontos a TOLERANCIA, engedni kell az akaratunkból, ha látjuk, Párunknak van igaza velünk szemben! Egymás mellett kell állni JÓBAN–ROSSZBAN. TÜRELEM is fontos, a mai fiatalok, mindent egyszerre akarnak, kapkodnak, nagy bajokat produkálva ezáltal...*” Kedves néni, ezt ennyi beszélgetés után felmértem, olyan ember, Akitől ezerszer többet lehet tanulni az ÉLETRŐL, mint bármelyik pszichológiai tankönyvből... Ha beszélgettem Vele, optimistábbá váltam!!! Együtt ettük az ebédet (elmesélte, hogyan KELLENE az éppen aktuális ételt „finomabbra” főzni). Nevetgélünk. **Muszáj tartanom magam - Marika néni miatt is...**

Az **ÉHSÉGEMET** nem sikerült legyőznöm! A 3. nap után engedélyt adott az altatóorvosom kis „finomságok” behozatalára - látszódtott rajtam, elpusztulnék különben. Megsajnál! (Tényleg úgy éreztem magam, mint aki egy éve nem evett.) Anyu hozott apróra szeletelt sült húst, paradicsomot, rántott sajtot - sonkával töltött pulykamellet, meggyes piskótát, meggylevest (isteni), sonkát, palacsintát – egy probléma akadt ezekkel csupán - mindenből hangyányi mennyiséget - nem tudta olyan gyorsan adogatni, amilyen tempóban nyeltem és emésztettem. *Nagyon kedvesek, jót falatoztak otthon és a végén összesöpörték a morzsákat, amiket behoztak nekem - a gyomromnak semmi baja – viszont hipp-hopp lehet baja, ha kilyukad.* Kaptam mindig egy műanyag maci formájú üvegben hazai teát (mézzel, citrommal), ahogy szeretem..

6 nap alatt egy kiló altatót szedtem minimum - és semmi - néztem a plafont és görögtek a könnyeim. Zsuzsi (Nővérem) esténként jött (20h-ig van látogatás, Ő 21h-kor érkezett vagy később, becsengetett és kérte, engedjék be - muszáj elaltatnia kistes'vérét). Belátták – Zsu hatással van rám - simogatta az orrom, csendesen, egyre csendesebben beszélt, rendszerint nem tudtam, mikor hagy magamra... elaludtam. 3 óra hosszat tartott a "varázslás", éjjélkor (vagy legkésőbb hajnali 3h-kor) kipattant a szemem.

„Aludj még, aludj még!” – parancsolt rám Krisztián folyamatosan.

Éjjel-nappal 4 óránként vérvétel, antibiotikum, bélmozgató (az kegyetlen - kanalas orvosság - kanálról fél adagot nyaltam le, de a másik felét is magamba kellett erőltetni, túl jártak az eszemen, **pontosabban nekem nem sikerült a nővéreké eszén túl járni:**)

12 óránként szükségem volt fájdalomcsillapítóra – ha szóltam - tettek az infúzióba. Azonnal hatott.

Csökkentették a gyógyszerek mennyiségét (teljes leállás után, még 24h-t megfigyelés alatt tartottak).

Esténként Syncumar injekcióban (hasamba), nem volt elég a kínszásomból... Szóltam, ez nekem NAGYON fáj. Előfordul az ilyen - főleg a fiatalabbakkal - akkor majd **a vállamba kapom... Sokkal kellemesebb!:**)

Reggelente: EKG, seb kötözése, röntgen az ágyban (hátam alá tettek egy „jégtáblát” - úgy tűnt) és odatolták a gépet. (Kedves fiatal lány a röntgenes. Második napon már a nevemen szólított. Délelőtt: ultrahang - mellém tolták a profi szívultrahang készüléket és az a Doktornő végezte, Akihez évek óta járok. Egyszer vizsgálat közben elaludtam – ritka szép pillanatok egyike.

Szabolcs Tanár Úr érkezett 7h körül vizitálni – „*Mondjon valamit! Akármit! Hogy érzi magát?*” **Nagyon fáj a mellkasom!** Jött a vigasztaló válasz: „**Még jó! Jelentem ketté van fűrészelve!**”

Nem volt megfelelő a **vérem oxigénellátása** - orromba dugtak egy csövet, amin jött a tiszta oxigén. **Ellenkeztem...** Ha nem látták, feltoltam a fejemre (hajráfként). Beszélgettem Anyuékcal és elkezdtem fuldokolni... **Visszaraktam az orromba - használt - TÖBBET NEM VETTEM KI!**

Lackó Mackó - Rá mindig lehetett számítani! Ha megkértem emeljen meg, kedvesen mosolygott („*na, gyere kedvesem - szerencsére könnyű vagy!*”) Mindig, mindenkihez kedvesen, szeretettel szólt...

Ha az ápolóknak adódott szabad percük - odaugrottak hozzám - és fésülgették a hajam. Két nővérke (Móni, Szilvi) versenyzett, **melyikük csinál szebb frizurát nekem?** Móni cickafarokba kötötte (megfiatalítva ezáltal), Szilvi befonta. Szabolcs Tanár Úr - elkezdett úgy beszélni hozzám, mint egy kisgyerekhez (becézgetve): „*Nem tegeződünk, de olyan édes a cickafarka - 10 évvel megfiatalítja legalább! Ki csinálta? Móni? Fodrásznak kellett volna mennie!*” Szerettem volna Neki mondani: megtisztelne és örülnék, ha tegezne – de mire szóhoz jutottam volna, nem volt sehol.

Kincseimről - a legjobban a **kiszolgáltatottság** érzése viselt meg - kuncsorogni kellett egy pohár vízért (éjjeliszekrényt a falhoz lökték - 1. ne legyen útban, 2. ne igyon túl sokat a beteg). Ezért nem használtam a szemüvegem sem... Még azzal is ugráltassam szegényeket? Adják ide - tegyék le, stb.! Éppen elég munka hárul rájuk. Inkább „vakoskodtam”. Anyu hozott egy fél literes üvegben vizet - **BECSEMPÉSZTEM AZ ÁGYAMBA - felemelő érzés...** Apa mikor meglátta, hangosan kacagott: „*Kislányom, pont olyan vagy, mint egy hajléktalan!*” Ágyazásnál elvették – de **MINDIG visszaszereztem.** A lelkemre kötötték: 7 dl maximum egy nap! Biztosítottam Őket, ha ennyit szenvedtem, nem fogok magamnak ártani, nyugodtak lehetnek! (Időnként megmelegedett az italom, amitől hányingerem lett - pici koromban is hűtőbe tették a kakaóm, melegen nem ittam - kértem az ápolóktól hideget.) Egyszer a nevén szólítottam Krisztiánt - nagyon meglepődött – „*Aha! Csak a víz miatt tanultad meg a nevem, TUDOM!*” Mellettem volt még 500 db steril papírtörölő, hánytál (piszkos papírtörölőket gyűjtöttem benne) illetve egy gumikesztyű - amit 20 percenként fel kellett fújnom, vidám elfoglaltság éjszakákra. Ágyazás után „követeltem” ezeket vissza... Krisztián picit morgolódott: „**Nesze, itt vannak a kincseid, fél kiló!**” Ezek nyújtották nekem a pszichológiai támaszt... Éjszaka közepén - megkívántam a teát - kértem Krisztiánt adja oda a macis üvegem – Kezébe vette: **”Brummmm, brummmm, megyek én is Csillagvirág gyűjteményébe!”**

Sógorom bejött - Anyu nem tudta távol tartani - Neki „muszáj” látnia, valóban jól vagyok-e, erről személyesen kívánt meggyőződni. (Csak családtag látogathat, de Laci kivétel volt.) Nekem is „használt” - Vele „másképp” kommunikálhattam. Panaszkozhattam Neki – „**olyan rossz érzés, hogy ezt teszem Szüleimmel, mindig itt vannak**” - Sógorom eloszlatta a kellemetlen érzésem: „*Te is ezt tennéd a gyerekeddel, nem? Ilyenek a szülők! Hiába vagyok 30 éves, ha megfázom percenként hívnak - ez egy ilyen dolog. Jól áll a cickafarkod!*”

Orvostanhallgatók - első évesek: 2 fiú, 1 lány (lelkesek) - szinte el sem mozdultak az ágyam mellől, főleg Bálint nem - pedig olykor majdnem „leragadtak a szemeim”. Szóval tartott. „*Dohányzol? Nem? Elég nagy baj! Az egyik tanárom tanította, Akinek van valami szenvedélye, 3-szor gyorsabban épül fel, siet le a kertbe már műtét másnapján bagózni! Keress magadnak valamit gyorsan!*” Meg kell csinálnom közgazdaságtanból a szigorlatot - ezért is fel kell épülnöm minél előbb!

Légkondi - 18 fokban feküdtem dideregve és izzadva. (Családom nemcsak miattam, hűsölni is járt az intenzívre.) Kértem egy vastagabb paplant, még jobban folyt rólam a víz... Majdnem elkobozták tőlem a nehezen megszerzett takarót, de nem hagytam! 35,5 fokról nem mozdult a hőmérsékletem, estére láz.

Joghurtot mindennél jobban kívántam. Azt kértem vacsorára. (Nem szeretem a kefirt, de azt is megettem - jó érzés volt a mellkasomnak, ahogy csúszott le, hűsített.) Egyszer **zajra** ébredtem az éjszaka közepén - tisztán hallottam, Krisztián nyeli a falatokat a közelemben... „*El ne mondd senkinek, hogy eszem! Itt nekünk falatozni tilos!*” Határozottan rávágtam: **A HALLGATÁSNAK MINDIG ÁRA VAN!** Szó nélkül a számba dugott egy nagy evőkanál fagyit (eper - vanília - csoki, csoki darabkákkal). **Vérré** vált bennem, abban a minutumban.

Gyógytornász - kedves Nő, olykor a **pokolba** kívántam - éppen elaludtam rendszerint (az éjszakai virrasztástól nappalra teljesen kimerültem) - mikor jött: „Egy kicsit tornázunk! Jó?” **NEM JÓ**... - nem szóltam én semmiért... Mondjuk tény, határozottan „felpezsdültem” egy 10 perces torna után. Ágy szélére kiültem és mindent csináltunk a karokkal - emelgetés, nyújtózás, „húzogatózás”.

Kiültetett a fotelbe Szilvi (Tanár Úr javaslatára - előtte lóbálnom kellett az ágyon ülve a lábaim, „*Hamarosan vízisíelni kell!*”), Nem szédültem. A nap nagy részét ücsörögve töltöttem ezután. Ott is ebédeltem. Anyuékat is a fotelben ülve fogadtam. Tettem néhány lépést Apuval: súlyosakká váltak a lábaim, **de nem szédültem!** Csak egy kis gond történt - átvért a sebem (véres lett minden) - újra zokogtam néhány boldog, felhőtlen óra után - szóltak az orvosnak (látnia

kell az ilyen esetet). Átkötötték. És nyugtattak: *ez aztán „hatalmas” dolog, valóban pityeregni kell emiatt! Nyugi! Mindent ki lehet mosni.*

Hívtak orvost hozzám, vegye ki az ágyékból a kanült és tegyen rá szorító kötést. Iszonyú... Doktor Úr teljes testsúlyával rám nehezedett. (Ennél rosszabb nem lehetne...) *„10 percig szoktuk nyomni a szorító kötést, kisasszony.”* A vérzés nem szűnt 10 perc után egy kicsit sem. Elborult a tekintete a doktornak. *„Kell hozni egy eszközt (satu jellegű) az érostályról, ami tényleg nagyon fájdalmas, nincs mese + még egy napot töltök az intenzíven. Nem akar elállni...”* Lehunytam a szemem - ömlöttek a könnyeim - nem is próbáltam visszatartani. **Ha most ebben a pillanatban valaki, akárki megsimogatna...**, fél életem adnám cserébe, **jótevény hatással** lenne rám, egészen biztos! Odaugrott Krisztián és megsimogatta a vállam. Mosolyogtam. **„Köszönöm!”** (Tudjuk az embereket gondolatainkkal irányítani, befolyásolni??? Ezek szerint IGEN!!!) És jött a valódi CSODA: *„Más taktikát alkalmazok kishölgy, nyomom még, hátha...”* **18. percben állt el.** Bekötötték (csípőmet körbetekerték). *„Lemehet holnap az osztályra, ha nem vérzik át. Figyeljen rá! Ápolók is nézegetni fogják.”* **Takaró alá bújtam (majdnem megfulladtam) - egész éjjel szemmel tartottam a kötést és szuggeráltam** – nem lett baj! (12 órát nyújtott lábbal kellett feküdnöm - ha csak megmozdítottam egy icipicit - Krisztián határozottan lenyomta: **„NEM SZABAD!”** Végig ott állt/ült mellettem - 30 percenként figyelte.)

Óránként kaptam káliumot - sós ízű (kevés volt a szervezetemben), amitől az **összes pattanásom eltűnt és kisimult az arcom** (jobb a kozmetikusnál - nem fájdalmas, ugyan keserű).

Elérkezett a VÁRVA VÁRT **6. nap**: reggel jött Szabolcs Tanár Úr: *„Leengedjük ma, rendben?”* Ennél **nagyobb örömhírt nem is mondhatott volna!** (Éppen akkor döntöttem el, ha nem engednek, lemegyek én a saját lábamon.) És bekövetkezett „búcsúzóul” a **legkellemetlenebb dolog: Megjött...**, nem simán, **ömlött a vérem.** Véralvadásgátlót kaptam - nyilván annak hatására. A nővérke - Marcsi - segített. Először „megrémült”: **HÚHA!** Aztán visszanyerte önuralmát. Nem akart tiszta ágyneműt adni, mert 1-2 órán belül úgymint visznek. Anyu hozott fel a táskámból (kellékeket). „Tisztába tett” Marcsi. Végtelen hálát éreztem Iránta! Még volt 4 napom - direkt örültem, erre tessék! **IGAZSÁGTALAN az élet!** Csitított: *„Ez egy nagyon nagy beavatkozás a szervezetnek. Megviselte! Légy egy kicsit elnézőbb magaddal szemben és nézzél körül! Átlagéletkor itt 70 év és főleg férfiak vannak - Őket nem érheti ilyen meglepetés. Egyébként nem te vagy az első és valószínűleg nem is az utolsó! Átérezem a helyzetet.”* **Mondhatott tőlem bármit...** Keservesen rítam. Hirtelen megjelent Tanár Úr: *„SÍR? Akkor nem engedjük el, mert ez érzelmi instabilitásra utal.”* Takaróm csücskével GYORSAN megtöröltem a szemem: **Nem sírok! Nem, nem... le szeretnék menni!** *„Mindjárt gondoltam!”*

NEHÉZ az elszakadás még egy „ilyen” helytől is: Mi lesz velem? Itt 6 napig figyelték rám! Az osztályon gyakorlatilag egyedül leszek. Menni sincs erőm. Olyan érzés, mint amikor az ember a családját hagyja el, **kikerül az óvó-féltő szárnyak alól** - **ÚJ** életet kezd vagy elballag az általános iskolából. **Marcsi** mellém ült. Elmondtam Neki ezeket.

„Neked már nincs SZÜKSÉGED ránk! Meggyógyultál, felerősödtél. Bízzál magadban! Egyedül is fogsz boldogulni. Nekünk nagyon nagy boldogság látni téged erősen, egészségesen! Meglátogatlak!” Szilvi is odajött: *„Csilla, 4 napig folyamatosan dolgozom, minden nap felkereslek!”*

Móni: *„Mosolyogj mindig! Olyan szép vagy akkor! Én 2 napig nem leszek, de megnézelek utána, megígérem!”*

Telefonáltak lentről: vihetnek! Marcsi felöltöztetett – ismét belebújhattam a már jól ismert „angyalka” ruhába, amit már egészen a sajátomnak éreztem.

Jött Lackó Mackó - Ő tolt le - átemelt háromra az ágyra és utoljára mondta: *„Na, gyere kedvesem!”*

Marika néninek még fenn kellett maradnia. *„Szia Anyukám! Vigyázz magadra! Jó neked, hogy mehetsz! Bárcsak egy szobába kerülnénk - erre sajnos nem sok az esély! Köszönöm a kellemes beszélgetéseket!”* „Már hogyan kerülnénk egy szobába - lemegyek és elrendezem a terepet - várom Marika nénit! Csókolom!”

Sorfalat álltak a nővérkéik, ápolók, orvostanhallgatók.

„Köszönök szépen mindenkinek, mindent! Hiába SIKERÜL egy műtét fantasztikusan, ha ITT nem lennének ilyen segítőkészek...!”

Kitolt Lackó - CSODÁLATOS érzés - **ugyan, az ismeretlen felé mentem legyengülve**, akkor is. Megpillantottam Édesanyámat és Édesapámat: **GYÖNYÖRŰEK** voltak, szóvá is tettem az ágyról, mosolyogva. Végre nem zöld ruhában, sapkában és maszkban láttam Őket! Megerősített lelkileg és már nem féltem az „ismeretlen” helytől...

Elkezdtem volna BÍZNI magamban?

Lekerülés a SZÍV osztályra

Lackó Mackó tényleg utoljára emelt, az új ágyikómba. Segített felvenni a pizsamám, kapaszkodót közel rakta hozzám. „*Vigyázz magadra!*”

A Nővérkéek emberi erő felett teljesítenek. Egy másik szobába kerültem és minden holmimat átpakolták és kiszedték a táskámból az elengedhetetlenül szükséges dolgokat. Vártak, felkészültek rám... Egyik Nővérke mondta is, hogy mindig CSAK a nevemmel találkozott. V. Cs. 20 éves, múlt júli. 18-án, intenzív osztály – „*Hát mi van vele? Csak a neve létezik?*”

Városmajori utca felé néz az ablak=ZAJ, por, törték az utat a kórház előtt - de ez EGYÁLTALÁN nem zavart, **BOLDOG**nak éreztem magam.

Édesanyám berendezte az éjjeli szekrényem - Apa mosolygott a bajsza alatt: „*Vágyódsz már vissza a jó hűvösbe, ugye?*” **NEM!!!!!!**

Tanár Úr benézett a szobába: „Nem ismertem meg szemüvegben! Mókás! Üljön ki az ágy szélére, de, mint a villám! Szeretnék mutatni és mondani egy-két dolgot!” *Tétován nyújtottam Felé a karom - reménykedtem segít.* Dehogy! Odaadta a kapaszkodót. „Ne játszd a hattyú halálát! Tempósan! Ez az! Készítettünk néhány képet (*láthattam magam belülről - különös, de jó érzés határozottan*), mikor kiengedjük megkapja ajándékként. Én mától szabadságra megyek. Ha bármi gond van, hívjanak!” **NEM LESZ DOKTOR ÚR!** Remélem! „Ja, utókezelésre hova akar menni?” Balatonfüredre. „Szó sem lehet róla! Ez nem balatoni üdülés, annál sokkal komolyabb dolog - ha be kell avatkozni, mire Füredről felér, addigra már nem kell! Kútvölgyi, itt van a szomszédban.”

Az utolsó szavait alig hallottam. Elviharzott. Ültem az ágyon és mindenem FÁJT! Mint egy **roncs**, úgy éreztem magam. A fejemet semmilyen szinten nem tudtam semerre forgatni. Szobatársaim: Andrea és Irénke - nyöszörögtem Nekik, mint egy újszülött kismacska.

Andrea csodálkozott – „**Jé, te tudsz beszélni?**” „Egy napig együtt voltunk az intenzíven (én nem láttam Őt) és egyetlen szavad sem hallottam. Nem kértél semmit, minden úgy volt jó, ahogy van. Kezdttem szégyellni magam, én mindenért mindig szóltam. Gondoltam, neked semmi bajod vagy fakír vagy! Örülök, hogy hallak!”

Kettős énem - ez TÉNYLEG így van, rengeteget beszélek szünet nélkül vagy meg sem szólalok. (Ált. elsőben az első héten végig álltam - beszélgetés miatt - letelt a hét és rájöttem, erről szólhat az iskola: BESZÉD nincs! Akkor sem válaszoltam egy idő után, ha kérdeztek. Erre az oszt. főnököm beírt az ellenőrzőmbe: „T. Szülők! Gyermeük beszéde halk, bátortalan, nehezen érthető, kérem Önöket bátorítsák!”) Családunk Barátja nem bírta abbahagyni a nevetést: - nehogy bátorítsanak még, éppen eleget beszélek egyfolytában. **(Ezt a bejegyzést eltettük emlékébe...)**

Szóval, örültem, hogy ISMÉT kommunikálhatok, kifejezhetem gondolataimat az „önmegettartóztatás” után.

Írénékének sírtam: nem bírom balra fordítani a fejem, nem tudok Rá nézni, rosszul vagyok, mint akin átment egy úthenger. Szó nélkül felállt, az ágyamra térdelt és elkezdte masszírozni a nyakam - **SEGÍTETT! Profi!**

Elkezdtünk beszélgetni. Megkérdeztem, Ő miért van itt? *És elkezdte mesélni.*

AZ ÖVÉHEZ KÉPEST AZ ÉN MŰTÉTEM MI? SEMMI!!!

Hirtelen elszégyelltem magam, DE NAGYON! **Ilyen embernek „panaszkodtam”?**

Elhatároztam, nem fogom többé emlegetni a FÁJDALMAM. (Mindenki sejti, fáj, fáj, aztán ennyi...)

Jött H. Doktor Úr: „Széklet?” (na ez egy folyamatosan visszatérő kérdés. Rémesebbet el sem tudnék képzelni!) *„Tényleg, 6 napig, műtét óta nem volt? Ez nagyon rossz, előírok hajtót.”* Kapaszzkodó nélkül ugrottam fel az ágyon: CSAK AZT NE!!! Elég furcsán nézett rám: *„Bocsánat, de én vagyok az orvos!”* Tudom és tisztelem is, de az én szervezetem nálam jobban ezen a Földön nem ismeri senki. Próbáltam erről meggyőzni... Az ágytáltól irtózom. Engedjenek ki a mosdóba. Belátta, nálam az ágytál tényleg pszichés gátakba ütközik. Kikísérnek, de előtte: **LÁZMÉRÉS!** 39 fok a hőmérsékletem - két lázmérővel is leellenőrizték. Nagyon sajnálják, hoznak mégis inkább egy ágytálat, ezzel nem állhatok talpra és még örülhetek, ha nem küldenek vissza a RÉM helyre. Újabb gyözködés: Nővérke és köztem. Enyém volt az utolsó szó: **engedjen ki saját felelősségemre!**

Szédültem és ömlött rólam az izzadság, mintha a zuhany alól lépnék ki...

Szilvi, Marcsi (intenzívről) jött látogatni... Örültem Nekik, de bevallottam azt is, nem hittem, hogy **tényleg felkeresnek...**

Este mosakodás Anyuval – **TÚLÉLTEM.**

Elnyomott az álom hamar, 2h 27 perckor felébredtem, fájdalom hasogatta a testem. Gondolkoztam!!! **Mit tegyek?** Csengőt nem akarom megnyomni - nincs szükség a fesztiválra, de nagyon fáj. Várjam meg a reggelt? Ha egyáltalán... kibírom! Messze van... Irénkére gondoltam. Meghallottam, felébredt Andrea. Kérdeztem Tőle, mit csináljak szerinte? Már a beszéd is nehezemre esett... Egyetlen szó nélkül kiment az ápolóhoz: *„Szobatársamnak fájdalma van, de magától nem fog szólni, ahhoz még egyszer meg kellene születnie... Higgycs! Vele töltöttem egy napot műtét után. A sóhajtását sem lehetett hallani. Egyszer sem.”* Ápoló futólépésben jött: „Hogy lehetsz ilyen butuska? Itt egy fájdalomcsillapító. Komolyan érdekel engem, miért nem csengettél?”

NEM AKARTAM PÁNIKOT KELTENI, HA KÖZEL LESZEK A HALÁLHOZ, MAJD AKKOR JELZEK, ILLETVE AKKOR MÁR NEM...

Andrea figyelmeztetett: kikezdheti az üres gyomrot a fájdalomcsillapító. Adott kekszet.

Felébredt Irénke - **Ő is evett velünk süteményt az éj leple alatt:)**

Ez már az utolsó előtti felvonás

Eltelt az első „önálló” napom. Erről azonban már írtam.

Második nap:

Lehozták az intenzívről Marika nénit (hazament Irénke) és annyira örült, mikor tolták be és meghallotta a köszönésem.

A napok viszonylag unalmasan teltek. Az altatóorvosom színesítette – örökké hálás leszek Neki ezért - reggelente és délután (munkája előtt/végén) meglátogatott. Kaptam Tőle egy plüss állatot - **mókust**. *„Neki mindent elmondhatsz!”* Így is történt... Sokat sírtam éjszakánként - eláztattam mókuci farkát - azzal törölgettem a szemem.

Balázst - utókezelésre küldték, elköszönt tőlem . (1 nappal volt csak hamarabb a műtétje, mint nekem, de 1 héttel hamarabb szabadlábba helyezték.)

Sógorom - aludtam, mint egy mormota és eközben meglátogatott. (Másfél hét után az első igazi alvásom. Elfelejtettem a sebem, a fájdalmam, ezt az egész históriát.) Nem ébresztett fel. Szobatársaim mondták, itt járt Zsu férje. Felhívtam: Te jártál nálam álmomban? *„Én és még senkit nem láttam ilyen nyugodtan, aranyosan aludni, megsimogattam a karod és elmentem halkan.”*

Anya nem engedte be hozzám a rokonokat.

Legjobb barátnőm, Zsuzsi – együtt nőttünk fel és mindig azt játszottuk, én vagyok a mamája, Ő meg a „kislányom” – belógott („Téged mindenki ismer már itt mama? Folyosón kérdeztem meg, hol vagy és mosolyogtak: *az a nagyon magas kislány?*”) Két órát beszélgettünk, gyorsan telt a többi órával ellentétben... Elhozta a mackót (kitűzőt) - ami régen az enyém volt (Neki is volt egy hasonló, de elveszítette, szomorkodott és odaadtam az én mackóm). **„Nagyobb szükséged van most rá, mama, mint nekem! (Sírva is fakadtam... – „érzelmi instabilitás”:) Vigyázni fog rád!”** El is döntöttem, mikor „unokám” születik, visszaadom a barátnőmnek. Megérkezett Anya (reggel és délután velem volt, 11h-tól – 16h-ig dolgozott), elkergette Zsuzsit. *„Köszönjük Zsuzsika a látogatást! Szia!”* Izgult értem, érthető.

Marika nénival éjjel-nappal főztünk képzeletben: pacalt, lecsót és más finomságokat. Minden pillanatban tudnék pacalt enni. Most is, nyilván ennek köszönhetően.

Reggelinél akadt „színes” oldal – „**tejeskávét vagy teát parancsolsz, szép hölgy?**” – kérdezte az ápoló. Svédasztal, ezt nevezem! Tejeskávét szeretnék. Nézett a kancsóba, majd rám. „**Cukros vagy?**” Épp az hiányozna nekem, de nagyon! Nem, miért? „**Azt csak a cukrosak kaphatják, nem jut mindenkinek!**”

Szív műtét után IZGULTAM, nehogy összefusson Sógorom a Sógor jelöltemmel. Ott más szívügyek dúlnak. Megnyugtató a tény: egyre könnyebben mozgok - majd elfutok. **NEVETSÉGES!**

Ha haját mostunk - egyre gördülékenyebben ment - szebbnek láttam a világot. Mosolyogtam.

Nappal: megjelent rajtam a top - hála Édesanyámnak! Jobb érzés... határozottan. Mindenki megdicsért. „*Félig civilben? Ezt nevezem!*” (pizsamanadrág maradt azért még alul)

Éjszaka: 21h-kor elaludtak szobatársaim. Udvariatlanságnak tartottam égetni a lámpát a szemükbe. Aludni nem tudtam! 23h előtt nem jön álom a szememre. Hallgattam a walkmanem és a kiserádióm („szerelem hullámhosszán”) és 2 milliószor (számoltam) elolvastam a legkedvesebb sms-em, amit valaha kaptam: „**Önnek egy jó éjt puszis üzenete érkezett...**”

Bálint - orvostanhallgató. Éjszaka ügyelt. Este 9h-tól éjfélig szórakoztatott. Együtt hallgattuk a rádiót. „**A TÁVOLLÉT OLYAN, MINT A SZÉL, A KIS TÜZEKET KIOLTJA, A NAGYOKAT FELLOBBANTJA, A NAGYOKAT FELLOBBANTJA!**” (Vajon lehet hinni ennek a dalnak...?) „Doki bácsi”-nak szólítottam. Éjszaka megbotlott a szemetesben (*bamba szemetes, vas lábakkal*). „Doki bácsi, doki bácsi, Te kitűnően látsz, nem műtötték a szíved, szóval figyelj jobban!” Szobatársaim felriadtak és nem tetszett egyiküknek sem, hogy az éjszaka közepén ül mellettem Bálint. Kiment, aztán 20 perc után (mikor horkoltak már) visszajött. **Panaszkodtam, örültem fáj a mellkasom.** Előadta (részletesen) - hogyan csinálnak egy ilyen műtétet. (Feltárás, csontok elfúrászelése stb.) Múlt a fájdalom, miközben figyelmesen hallgattam... (Mégkíméltem legalább a fájdalomcsillapítótól a szervezetem.)

4. napon nálam járt **Attila** (unokatestvérem) - kimentünk a kertbe és meglepődött, milyen „szuperul” nézek ki. Véleménye szerint, akár haza is mehetnék. „*Ha viszel Ati, csomagolok!*” Nem kellett volna gyözködni sokat... Hajlott rá. „*Segíték, csak gyerünk, gyerünk!*” (Arra kínosan ügyeltem, hogy utcai ruha - legyen a szekrényemben, ha menekülnöm kéne..., nehogy visszavigyenek - igen közel álltam ehhez olykor.)

Elkezdett nőni a szőr a lábamon. Idegesített, annál is inkább, mivel minden orvos a lábamat simogatta - gyors lázmérés címén, Anya pedig 2 hétig puszilgatta. Arcomat sosem! Behozta Zsu a szőrtelenítő gépét (doktor Szöszy) és nekem esett. Anya kifordult magából... Ez volt a legfontosabb? Élet és halál között lebegek!

IGEN, A LEGFONTOSABB SZÁMOMRA AKKOR MÁR EZ VOLT...

Tolókosci - vitt vizsgálatra egy fiatal férfi. Messzire kellett volna gyalogni, így áttolt. Nem bírtam volna. Furcsa érzés! Napokig boldoggá tett, hogy tudok járni - önállóan, segítség nélkül - tudtam értékelni, amit más természetesnek vesz.

Csokit nem kívántam/kívánom - műtétem óta is egészen keveset ettem...

Elszomorított az a tény, hogy nem áll mellettem egy olyan ember, aki szerelemmel szeret - **direkt a biológiai billentyűt választottam, vajon ÉRDEMES volt?** Néhány órát tartott csupán a depressziós hangulatom... Feltűnt a színen egy fiatal orvos.

Vizitelni jött (Daróczi Doktor Úr). **Mikor először találkoztunk - depressziós hangulatban talált.** Mindenem fájt és ezzel egyenes arányban gyűlöltem mindenkit. Nem érdekelt senki és semmi. Ha beszélgetek valakivel, abból mindig rossz sül ki. Közel hajolt hozzám. Bemutatkozott. „*Ha bármiben segíthetek...*” (akkor majd szólok magamnak) „*Biológiai billentyű - vállalhat vele gyereket (FANTASZTIKUS, éppen ez járt a fejemben) - a legcsodálatosabb dolog, nekünk a Mikulás fogja hozni a kicsit!*” (DE ÖRÜLÖK, GRATULÁLOK! Nekem valószínűleg senki nem fog gyereket hozni.) Jobb lett a kedvem valamivel...

Egyre türelmetlenebbé váltam (=gyógyulni kezdtem)...

HAZA AKAROK MENNI!!! – ebben egyre biztosabb lettem.

Utolsó éjszaka és nappal a kórházban

Leültünk beszélgetni Szabolcs Tanár Úrral a folyosón. Onnan indult ez a „mese”, pont ott ültem és elmélkedtem, a műtétem megelőző este is. Megmutatta a rólam készült dokumentációt. Mehetek haza *holnap reggel* ezt akkor már egészen biztosan eldöntötte. Kicsit féltett (estére rendszerint belázasodtam - 1 hétig még kellett szednem antibiotikumot), kinevezte Anyát helyettesének. Elmondta őszintén, a műtétem napján nem volt nyugodt az éjszakája, szóba került a szívatültetés is.

Kisértáltam Szüleimmel a kertbe. Lépcsőztem Apával. Jól ment. Anyu leült egy padra és teljesen elfehéredett. „*Szívatültetés is szóba került?*” - rám nézett és ezt ismételte, de éreztem nem „lát” senkit és semmit. Mondtam nevetgélve: „nézzünk már a jövő felé, vége a lidérc álomnak, **HOLNAP A SAJÁT ÁGYACSKÁMBAN FOGOK ALUDNI!**” Ettől ideges lett – „*ki sem takarítottunk, be sem ágyasztunk 2 hétig, csak aludni jártunk haza*”, utókezelésről volt szó napokig..., igen, de közben BITANG jól lettem.

Apa is furcsán reagált - szerinte ez még nagyon korai, mi lesz, ha baj lesz, mit csinál velem? Hogy juttat gyorsan kórházba, néhány nap még kellene - véleménye szerint, mivel nem Ő töltött ott 15 napot 14 éjszakát.

Hazaküldtem Őket. Rosszul esett, hogy nem ÖRÜLNEK, persze azért tudtam, félnek és féltenek. Én is aggódnék „Danikámért”.

Este nehezen tudtam elaludni, talán nem is aludtam. Tizenegyig olvastam, gondolkoztam és FÉLTEM! (*Mindenki furcsán nézett rám vagy csak én éreztem így - a műtétéhez képest „ez” már tényleg semmi*) **Persze...** Azért kíváncsi lennék, más mennyire lenne „happy”, ha tudná - közeledik a reggel – kihúznak a szívéből egy drótot és kiszedik a varratokat. **Vártam is (nagyon) a reggelt és NEM is.** (*Megbeszéltem magammal: bent nem maradhat, ha haza akarok kerülni.*) Mielőtt lekapcsoltam volna a lámpám, megpillantottam a falon egy gyönyörű, nagy fekete-piros lepkét. Biztosra vettem, nem véletlenül szállt be a kórterembe, pont a fejem fölé. (*Kicsi koromban Édesanyám, mindig azt mondta: pillangóvá változott Édesmama - nagymamám - meghalt, mielőtt megszülettem volna.*) **Ettől sem lettem nyugodtabb, talán egy egészen kicsit...**

Elérkezett a reggel - a leghosszabbnak tűnő éjszaka után.

Első „látogatóm” Tanár Úr - ezen a szép napon - megelőzte Anyáékat. „Remélem, otthon nem ilyen göncben lesz (megrángatta a pizsamámat), nehogy betegség tudata alakuljon ki! Szépen öltözzön fel, ha hazaér és kizárólag lányregényeket olvasson!” Megpillantottam a folyosón Apuékat. Egyedül pakoltam össze, miközben minden mozdulat fáj. **Megérkezett Daróczi doktor úr.** Panaszkodtam és sírtam Neki, aludni sem tudtam... Mindenki sziszeg - mint egy kígyó - mikor kihúzzák indulás előtt a sebéből/szívéből a drótot. Vigasztalt: „megígérem, nem fog fájni, bízzon bennem, jó? Egyébként, tudja, miért sziszegnek, mert sejtelmük sincsen mi vár rájuk. De maga már tudja...”

Lehunytam a szemem, összeszorítottam a fogam. **ÉS TÉNYLEG NEM FÁJT!...** Valahogy éreztem, odafigyel rám, hogy ne okozzon egy kicsi kellemetlenséget sem. Varratokat is eltávolította és nekem adta a „**félelmet okozó tárgyat**”. „Ha már ennyire stresszelte magát, muszáj eltennie emlékébe.” Utolsó kötözés.

Odaléptem a szekrényhez és felöltöztem fél perc alatt törött bordákkal. Nagy teljesítmény! Szoknya, top, blúz és szandál... Kisétáltam Anyuhoz. Sikerült meglepnem Őket! Szabolcs Doktor Úr is megdicsért - tényleg csinos lehettem. Bementünk a bőrdéért és mielőtt kiléptem volna **UTOLJÁRA** a kórterem ajtaján, utánam szólt az egyik szobatársam. Holnap lesz a műtétje - hasonló az enyémhez és tart tőle (enyhén fogalmazva)... **mi lesz, hogy lesz?** Elmondtam mindent: mit csináljon aznap este – hogyan fertőtlenítsen a mellkasát, torkát, holnap reggel a koktél injekció után nehogy felkeljen, elszédülhet (újra átéltem, de a „szépre” emlékeztem kizárólag) és mikor megkérdezte, milyen az intenzív osztály - **mosolyogtam**. Lelkes ápolók segítenek mindenben és vigyáznak még az álmunkra, gondolatainkra is, lesik vágyainkat. „*Bár én csak néhány napot töltöttem ott (az egy hétről hallgattam)*” - ezt nevezik kegyes hazugságnak, de miért okoznak álmatlan éjszakát szegénynek feleslegesen?

Beszálltunk a liftbe, de az emeletre irányítottam a földszint helyett. Muszáj visszamennem oda, ahonnan indultam és ahol a legtöbbet tették értem a legnehezebb időszakban. Becsöngettem az intenzív ajtaján **ÉN (nem hozzám csengettek, mint annyiszor)** és kijött Móni ápoló. Megpuszilt. „*Ilyen magas vagy? Nem gondoltam! NAGYON vigyázz magadra Cs., de tényleg NAGYON!*”

Apa a kórház bejárata elé állt, hiába mondtam, akár hazáig tudnék sétálni... (pedig nem a szomszédban van a kórház). Anya küldött sms-t azoknak az embereknek, akik velünk voltak lélekben, szurkoltak és lelket öntöttek Belé is. Családtagok, barátok. Az sms szövege: „**Hárman ülünk az autóban!**”

Elém jöttek a szomszédok. Jutka néniéktől KUBU italt és szerelmes lányregényt kaptam, jutalomból - feljutottam az elsőre.

Pihentettek mindegyik lépcsőfoknál, **SZÍVEM (új) SZERINT** felszaladtam volna.

Beléptem a szobámba egyedül és rá sem néztem egyik tárgyamra sem (el is voltak pakolva a kacatok - porfogók), hanem lehunytam a szemem és magamba szívtam fészkeim illatát, melegét, védelmét és suttoztam (magamnak és annak Akitől ehhez erőt kaptam):

KÖSZÖNÖM! (Átéltém olyan pillanatokat is, amikor egyáltalán nem gondoltam, hogy visszatérhetek... a szobámba.)

Töprengtem, miért nem hiányzik semmi? Idegesítettek a tárgyak - amik elől maradtak! Megváltoztam volna ezalatt a két hét alatt? Korábban nagyobb jelentőséget tulajdonítottam egy porszemnek is...

Felhívtam az altatóorvosom. Elújságoltam a nagy hírt:

ITTHON VAGYOK! (Sajnos az utolsó napon nem találkoztunk!) Ismertette a 3-as SZABÁLYT, ahogy innentől kezdve élnem **KELL**:

- 1. Tartsam a súlyom, amennyire lehet!**
- 2. Amit nem bírok - majd jelez a szervezetem - ne csináljam!**
- 3. Minden orvosnak mondjam el, hogy műbillentyűim vannak és aki legyint vagy meg sem hallgat, azt KÖSZÖNÉS nélkül - felhatalmazott erre - hagyjam ott!**

Vacsorára pacalt rendeltem Édesanyámtól:) Az a kedvencem.

Zsuzsiéktól kaptam egy szív alakú tortát (második születésnapot - vagy **talán ez az első?** is tartunk ezentúl). Zoli szeletelte "óvatosan", szívbillentyűt is csináltatott a sütibe. Egy marcipán MÓKUS ült rajta, éppen úgy nézett ki, mit amit Matkó Doktornőtől kaptam.

Olyan szépek voltak a Szüleim! Nem felejem el soha! A szépség egy megfoghatatlan, változó „valami”, ami belülről fakad percekre, órákra csupán.

Budapest, 2006

A fenti történet óta már eltelt három hónap. Ahogy visszatér az erőm és egyre jobban vagyok, a kellemetlen emlékek lassan feledésbe merülnek. Az erőmmel együtt növekszik szeretetem és hálám azok iránt, akik új életem alakításánál „bábáskodtak”.

Köszönöm:

Dr. Bartha Elektrának, aki 14 éves korom óta figyelt bűvös készülékével.

Dr. Szabolcs Zoltánnak, aki ezt a virtuóz műtétet végrehajtotta.

Dr. Matkó Idának, aki a műtét alatti nyugalمامat biztosította.

Az intenzív osztály „teamjének”: Móninak, Marcsinak, Szilvinek, Krisztiánnak, Lackó Mackónak.

Dr. Hartyánszky Istvánnak, aki a szív osztályon kísért figyelemmel.

És végül, de nem utolsó sorban: köszönet az orvostanhallgatóknak, akik folyamatosan mellettem voltak és bátorítottak.

Varró Csilla